

NARODNA BANKA SRBIJE

PREGLED DEŠAVANJA NA SVETSKOM FINANSIJSKOM TRŽIŠTU

21–25. novembar 2022.

Sektor za monetarne i devizne operacije

Odeljenje za devizne rezerve

Odeljenje za operacije na otvorenom tržištu

Novembar 2022.

I Kretanja na tržištima razvijenih zemalja

1.1 Kretanje vodećih indeksa akcija

Indeks	Država	Nivo indeksa 25. 11. 2022.	Promena	
			1w	YoY
S&P 500	SAD	4.026,12	1,53%	-14,36%
Dow Jones Industrial	SAD	34.347,03	1,78%	-4,07%
NASDAQ	SAD	11.226,36	0,72%	-29,15%
Dax 30	Nemačka	14.541,38	0,76%	-8,65%
CAC 40	Francuska	6.712,48	1,02%	-5,14%
FTSE 100	Velika Britanija	7.486,67	1,37%	2,41%
NIKKEI 225	Japan	28.283,03	1,37%	-4,12%
Shanghai Composite	Kina	3.101,69	0,14%	-13,46%

Izvor: Bloomberg.

1.2 Nivo i promena prinosa državnih obveznica

	Nivo prinosa	Promena u b.p.		
		1w	YoY	
Nemačka	2y	2,18%	9,6	291,5
	10y	1,97%	-3,9	222,2
Francuska	2y	2,19%	12,7	300,3
	10y	2,43%	-4,6	232,0
Španija	2y	2,36%	4,2	305,6
	10y	2,94%	-5,9	243,7
Italija	2y	2,69%	6,0	291,3
	10y	3,85%	-4,3	279,1
UK	2y	3,29%	11,4	272,0
	10y	3,12%	-11,7	215,3
SAD	2y	4,50%	-3,9	385,7
	10y	3,68%	-14,8	204,8
Kanada	2y	3,89%	-8,4	284,0
	10y	2,93%	-18,7	117,4
Japan	2y	-0,03%	0,5	9,8
	10y	0,25%	0,5	16,9

Izvor: Bloomberg.

1.3 Kretanja na deviznom tržištu

EUR				USD			
Kurs	Promena			Kurs	Promena		
	1w	YoY			1w	YoY	
EUR/USD	1,0406	0,71%	-7,17%	USD/EUR	0,9610	-0,61%	7,72%
EUR/GBP	0,8604	-1,08%	2,28%	USD/GBP	0,8268	-2,45%	10,17%
EUR/CHF	0,9838	-0,12%	-6,20%	USD/CHF	0,9451	0,29%	1,00%
EUR/JPY	144,77	-0,10%	11,96%	USD/JPY	139,15	0,27%	20,63%
EUR/CAD	1,3921	0,51%	-1,82%	USD/CAD	1,3381	0,87%	5,79%

Izvor: Bloomberg.

1.4 Kamatne stope na tržištu novca*

Ročnost	EUR			USD			GBP			CHF		
	Nivo	Promena u b.p.		Nivo	Promena u b.p.		Nivo	Promena u b.p.		Nivo	Promena u b.p.	
		1w	YoY		1w	YoY		1w	YoY		1w	YoY
O/N	1,40%	0,0	197,6	3,80%	0,0	375,0	2,93%	0,0	288,1	0,45%	0,4	116,6
1M	1,48%	6,3	204,4	4,08%	14,9	403,0	3,14%	13,7	304,7	0,45%	0,3	116,2
3M	1,92%	10,1	249,7	4,41%	11,0	435,5	3,48%	2,7	329,0	0,25%	4,9	96,0
6M	2,37%	3,2	291,6	4,71%	11,0	462,4	3,87%	0,8	354,3	-0,03%	4,7	68,6
12M	2,86%	2,3	335,8	4,93%	9,3	468,9	4,28%	-4,5	364,9	-0,37%	2,2	35,4

* EUR: €STR za O/N, EURIBOR za ostale ročnosti; USD: SOFR za O/N, CME Term SOFR Rates za ostale ročnosti;

GBP: SONIA za O/N, ICE Term SONIA Reference Rates za ostale ročnosti; CHF: SARON za O/N, SARON Compound Rates za ostale ročnosti.

1.5 Referentne kamatne stope vodećih centralnih banaka*

	RKS (u %)	Poslednja promena (u p.p.)	Datum promene	Naredni sastanak	Očekivanje RKS za T4 (u %)
Evropska centralna banka	1,50*	0,75	27. 10. 2022.	15. 12. 2022	2,00
Federalne rezerve SAD	3,75–4,00	0,75	2. 11. 2022.	14. 12. 2022.	4,25–4,50
Banka Engleske	3,00	0,75	3. 11. 2022	15. 12. 2022	3,50
Banka Kanade	3,75	0,50	26. 10. 2022.	7. 12. 2022.	4,00
Narodna banka Švajcarske	0,50	0,75	22. 9. 2022.	15. 12. 2022.	1,00

* RKS na poslednji dan izveštajnog perioda; kamatna stopa na depozitne olakšice za ECB (RKS je 2,00%).

Kurs EUR/USD

U izveštajnom periodu, evro je ojačao za 0,71% prema američkom dolaru. Kurs EUR/USD se kretao u rasponu od 1,0223 do 1,0448 (tokom perioda trgovanja), odnosno od 1,0233 do 1,0409 (vrednost na kraju dana, *Bloomberg Composite London*).

Na početku nedelje, dolar je, kao valuta sigurnog utočišta, ojačao prema evru i drugim najvažnijim valutama usled zabrinutosti da bi Kina mogla da pooštri ograničenja protiv virusa korona, nakon nekoliko prijavljenih smrtnih slučajeva. Kurs EUR/USD se u ponedeljak na kraju dana našao na nivou od 1,0233 dolara za evro (najniža vrednost za izveštajni period). Međutim, već u utorak dolar ponovo počinje da gubi na vrednosti a evro da jača nakon što je smanjena zabrinutost na tržištu povodom situacije u vezi s virusom u Kini podstakla potražnju za rizičnijim valutama. Takođe, nešto opreznije izjave zvaničnika FED-a uticale su na to da dolar u utorak izgubi na vrednosti. Predsednik FED-a iz Atlante Bostik rekao je da se zalaže za usporavanje povećanja kamatnih stopa, kao i da ukupno dodatno povećanje ne treba da bude više od 1 p.p. Predsednica FED-a iz Klivlenda Loreta Mester rekla je da FED može da pređe na manje povećanje kamatnih stopa od sledećeg meseca kako bi nastavio da snižava inflaciju, ali da istovremeno previše ne ugrozi privredni rast.

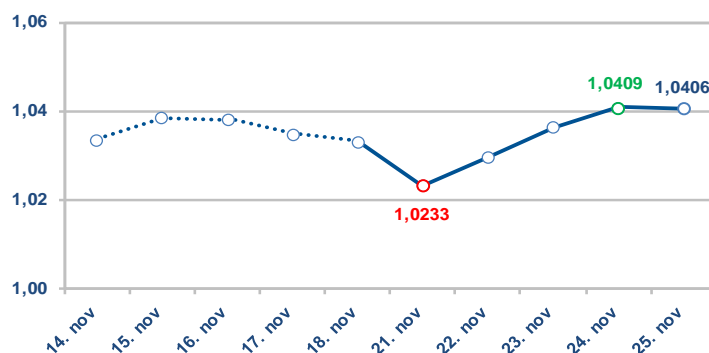
Evro je nastavio da jača u sredu, nakon što su objavljeni ekonomski pokazatelji iz zone evra bili bolji od očekivanja. Poverenje potrošača u zoni evra poraslo je u novembru za 3,6 poena, na -23,9 poena (sa revidiranih -27,5 u oktobru). Kompozitni *PMI* indeks za zonu evra u novembru je povećan na 47,8 poena (sa 47,3 poena u oktobru), iako je očekivano smanjenje vrednosti indeksa na 47,0. *PMI* indeks proizvodnog sektora zone evra takođe je povećan, na 47,3 (nakon 46,4 u oktobru). Kompozitni *PMI* za Nemačku u novembru je povećan na 46,4 poena (sa 45,1 u oktobru).

U izveštajnom periodu evro ojačao prema dolaru za 0,71%

S druge strane, dolar je bio pod pritiskom, jer su podaci pokazali da je poslovna aktivnost u SAD dodatno oslabila u novembru (peti mesec zaredom), pošto su više kamatne stope usporile tražnju. Kompozitni *PMI* indeks u SAD imao je vrednost od 46,3 u novembru, ispod očekivanih 48,0 i vrednosti u oktobru od 48,2.

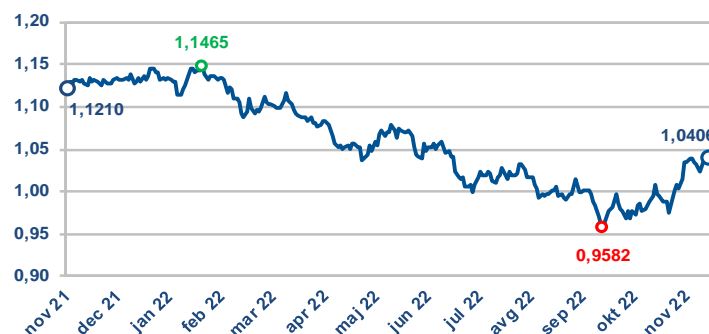
Jedan od glavnih faktora koji je doprineo jačanju dolara poslednjih meseci bila su očekivanja tržišta o tome koliko će FED agresivno podizati kamatnu stopu, pa je i ove nedelje pažnja tržišnih učesnika najviše bila usmerena na objavu zapisnika s novembarskog sastanka FED-a. Zapisnik je pokazao da se značajna većina zvaničnika složila da bi verovatno uskoro bilo prikladno da se uspori tempo rasta kamatnih stopa, što ukazuje na to da će na prvom narednom sastanku, sredinom decembra (nakon četiri uzastopna povećanja od 75 b.p.) verovatno uslediti povećanje od 50 b.p. U takvim okolnostima dolar je dodatno oslabio, pa se kurs EUR/USD u drugom delu nedelje ponovo našao iznad nivoa od 1,04 dolara za evro, približavajući se najvišim vrednostima za poslednjih pet meseci.

1.6 Kurs EUR/USD tokom izveštajnog perioda

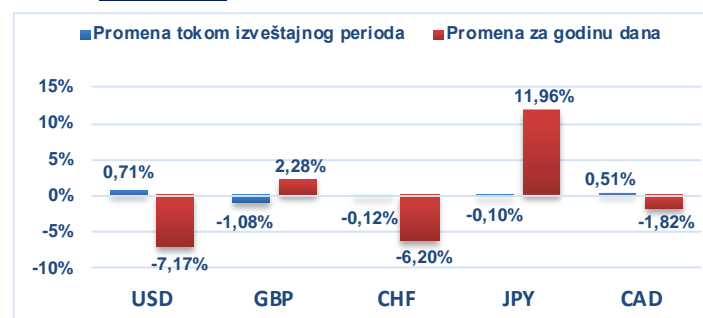
Izvor: Bloomberg.

1.7 Kurs EUR/USD u poslednjoj godini dana

Izvor: Bloomberg.

1.8 Promena vrednosti evra prema odabranim valutama

Izvor: Bloomberg.

Pored toga, evro je ojačao u četvrtak, nakon objave podataka da je *IFO* indeks poslovne klime u Nemačkoj povećan u novembru na 86,3 (sa 84,5 prethodnog meseca i iznad očekivanih 85,0). Tržišta u SAD su u četvrtak bila zatvorena zbog praznika (Dan zahvalnosti).

Poslednjeg dana ove nedelje nije bilo objave značajnijih ekonomskih podataka nakon američkog praznika Dana zahvalnosti, a vrednost valutnog para ostala je blizu višemesečnog maksimuma, jer su izgledi da će FED ublažiti tempo pooštavanja monetarne politike nastavili da pritiskaju dolar.

Kurs EUR/USD je izveštajni period završio na nivou od 1,0406 američkih dolara za evro.

Državne obveznice SAD

Prinosi državnih obveznica SAD tokom nedelje su smanjeni duž cele krive, a posebno na dužim ročnostima. Prinos dvogodišnje obveznice smanjen je za oko 4 b.p. (na 4,50%), dok je prinos desetogodišnje obveznice smanjen oko 15 b.p. (na 3,68%), odnosno kriva je i dalje znatno invertovana na ovom segmentu.

Na ovakve prinose tokom nedelje najviše je uticala objava nešto slabijih ekonomskih podataka, koji ukazuju na pad ekonomske aktivnosti u SAD u posljednjem tromesečju, a što je dodatno podstaklo očekivanja da će FED da uspori, a zatim i zaustavi proces pooštavanja monetarne politike, suočen sa sve većim izgledima za nastanak recesije.

Kompozitni PMI indeks u SAD, prema preliminarnoj proceni za novembar, imao je vrednost od 46,3, ispod očekivanja (48,0) i vrednosti u oktobru (48,2) i nalazi se peti mesec zaredom u zoni kontrakcije, tj. ispod granice od 50 poena. Komponenta koja se odnosi na dominantni uslužni sektor pala je na 46,1 (sa 47,8 u oktobru), dok je komponenta koja se odnosi na proizvodni sektor smanjena na 47,6, (sa 50,0). Izveštaj ukazuje na smanjenje BDP-a u četvrtom tromesečju, uz jasne znake smanjenja tražnje i u proizvodnom i u uslužnom sektoru, a usled visoke inflacije i viših kamatnih stopa, kao i povećane neizvesnosti oko ekonomskih izgleda. Izveštaj ukazuje i na smanjenje inflatornih pritisaka u novembru, jer su pokazatelji nabavnih i prodajnih cena smanjeni šesti mesec zaredom i dostigli su najniži nivo od kraja 2020. godine, iako su njihove vrednosti (istorijski posmatrano) i dalje povišene.

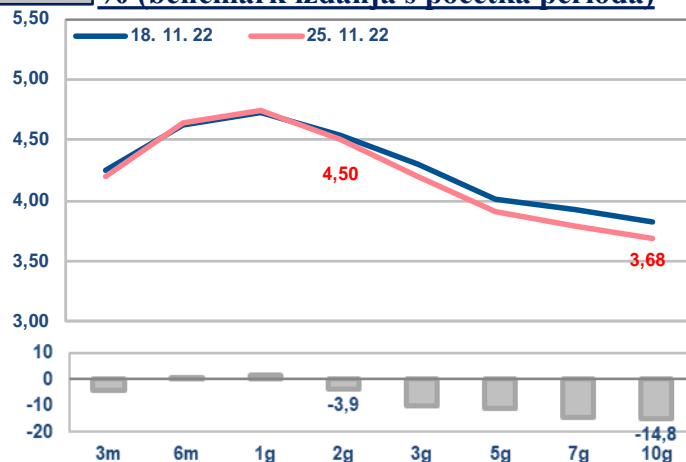
PMI indeks ukazuje na pad ekonomske aktivnosti u uslužnom i proizvodnom sektoru

Broj novih prijava za naknadu u slučaju nezaposlenosti tokom nedelje koja se završila 19. novembra povećan je na 240 hiljada sa 223 hiljade u prethodnoj nedelji i nalazi se na najvišem nivou u poslednja tri meseca, usled većeg otpuštanja radnika u tehnološkom sektoru. Takođe, broj nezaposlenih koji se kontinuirano prijavljuju za pomoć za nezaposlene u nedelji pre (do 12. novembra) povećan je više od očekivanja, na 1,55 mln (sa 1,50). Ipak, broj prijava se i dalje nalazi na veoma niskom nivou, a ovi podaci su volatilni na nedeljnom nivou, posebno na početku sezone praznika.

U zapisniku s poslednjeg sastanka FED-a održanog početkom novembra, a koji je objavljen sredinom nedelje, navodi se da je velika većina učesnika na sastanku smatrala da FED uskoro treba da uspori tempo povećanja referentne stope (nakon velikih povećanja od po 75 b.p. na poslednja četiri sastanka), što znači da će na prvom narednom sastanku (14. decembra) verovatno doći do povećanja od 50 b.p. Pored toga, navodi se da su neki učesnici smatrali da će terminalna referentna stopa dostići viši nivo od projekcija sa septembarskog sastanka (od 4,6%). Takođe, prvi put od početka procesa povećanja referentne stope (u martu), navedena je procena rizika od recesije, koja iznosi 50% u narednoj godini dana. Učesnici su razmatrali i kumulativno pooštavanje monetarne politike koje je do sada preduzeto, kao i kašnjenje s kojim će to pooštavanje uticati na ekonomsku aktivnost i inflaciju. Brojni učesnici su rekli da bi sporiji tempo povećanja stope dao prostora FED-u da proceni napredak u ostvarenju svojih ciljeva. Tržišni učesnici su ovaj zapisnik protumačili kao umereniji od izveštaja sa sastanka, a posebno od govora predsednika FED-a Pauela na konferenciji za štampu nakon sastanka.

1.9

Kriva prinosa državnih obveznica SAD, u % (benčmark izdanja s početka perioda)

Izvor: Bloomberg.

promena (u baznim poenima)

1.10

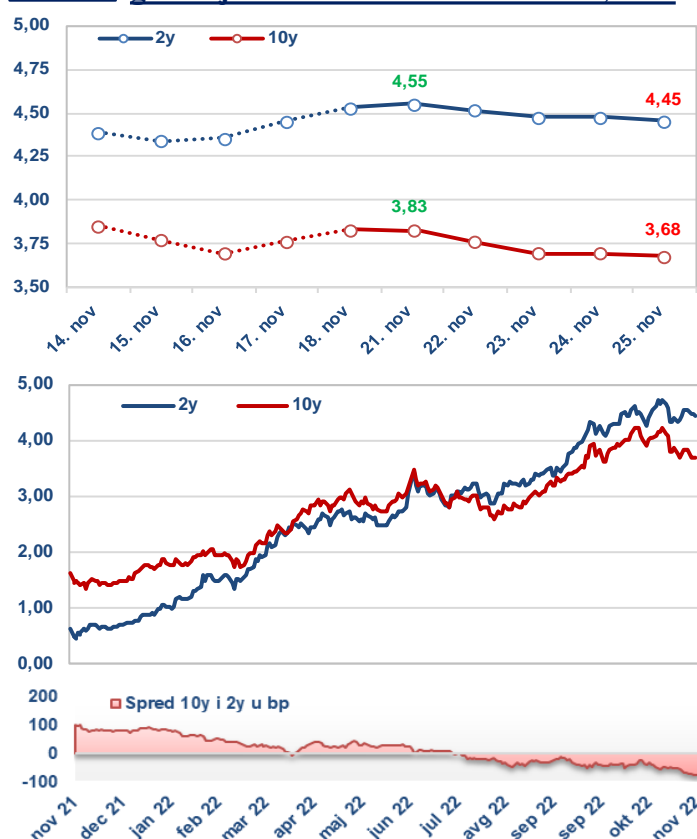
Značajni pokazatelji privredne aktivnosti SAD

Pokazatelj	Period	Očekivani podatak	Aktuelni podatak	Prethodni podatak
Kompozitni PMI indeks, preliminarno	Nov.	48,0	46,3	48,2
Broj novih prijava za naknadu u slučaju nezaposlenosti, u hiljadama	19. nov	225	240	223
Porudžbine trajnih dobara, preliminarno	Okt.	0,4%	1,0%	0,3%

Izvor: Bloomberg.

1.11

Prinos generičkih dvogodišnjih i desetogodišnjih državnih obveznica SAD, u %

Državne obveznice Nemačke

Tokom izveštajnog perioda, prinosi nemačkih državnih obveznica nisu značajnije promenjeni, osim na delu od šest meseci do dve godine, gde su povećani. Prinos nemačke dvogodišnje obveznice povećan je za oko 10 b.p., na 2,18%, dok je prinos desetogodišnje obveznice smanjen za oko 4 b.p., na 1,97%. Prinos dvogodišnje obveznice tokom nedelje blago je rastao, dok je prinos desetogodišnje obveznice padao i u četvrtak je dostigao najniži nivo od 4. oktobra (1,80%), usled čega je inverzija krive na segmentu dve i deset godina dodatno produbljena i u petak je u jednom trenutku bila najveća od oktobra 1992. godine (-27 b.p.), ali su se prinosi u petak oporavili, a inverzija krive je ublažena.

U zapisniku sa sastanka ECB-a navodi se odlučnost da se nastavi s povećavanjem kamatnih stopa, dok raste zabrinutost zbog moguće jače recesije u zoni evra. Plitka recesija nije dovoljna da smanji inflaciju, pa bi ECB trebalo da nastavi s normalizacijom i pooštavanjem monetarne politike, dok bi do moguće pauze moglo da dođe u slučaju produžene i dublje recesije, koja bi verovatno obuzdala inflaciju. Pojedini članovi ECB-a su se zalagali za povećanje stope od 50 b.p. na sastanku u oktobru, ali je ipak velika većina bila za povećanje od 75 b.p., jer bi neispunjavanje tržišnih očekivanja ugrozilo poverenje u posvećenost ECB-a da obezbedi stabilnost cena. Postoje znaci da bi povećanje kamatnih stopa na sastanku u decembru moglo da uspori, uz najavu smanjenja bilansa stanja od naredne godine (QT), što će zavisiti i od novih procena BDP-a i inflacije.

Članica izvršnog odbora ECB-a Izabel Šnabel rekla je da je prerano za smanjenje obima povećanja kamatnih stopa usled visoke inflacije, kao i da bi bio veliki rizik potceniti je i očekivati njeno znatno usporavanje. ECB će morati dalje da povećava kamatne stope kako bi obezbedila da se inflacija vrati na srednjoročni cilj što je pre moguće. Mnoge fiskalne mere koje su popularne među biračkim telom, kao što su ograničenje cena ili široke subvencije, rizikuju da dodatno podstaknu srednjoročnu inflaciju, što bi na kraju moglo naterati nosioce monetarne politike da dodatno podignu kamatne stope.

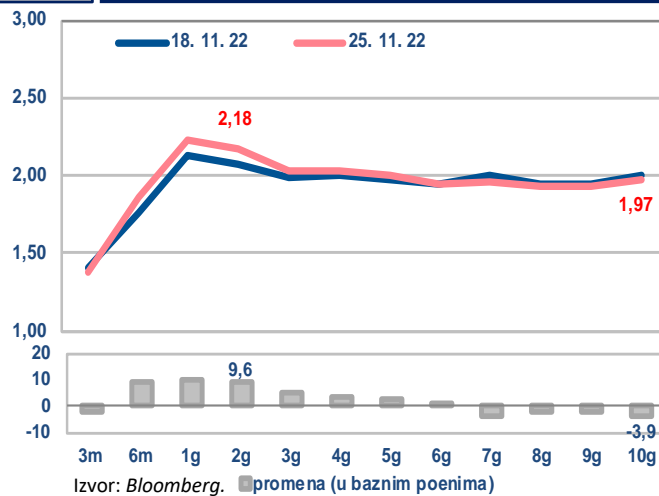
Članovi ECB-a odlučni da nastave s povećavanjem kamatnih stopa; raste zabrinutost od jače recesije

Kompozitni PMI indeks za zonu evra u novembru povećan je na 47,8 poena (sa 47,3 poena u oktobru), iako je očekivano smanjenje vrednosti indeksa na 47,0. Komponenta koja se odnosi na uslužni sektor nepromenjena je u odnosu na prethodni mesec i iznosi 48,6. Komponenta koja se odnosi na proizvodni sektor povećana je na 45,7 (sa 43,8), dok je ukupan PMI indeks proizvodnog sektora povećan na 47,3 (sa 46,4). Pokazatelji i dalje ukazuju na recesiju u zoni evra, iako za sada još uvek nema potvrde u ekonomskim podacima (hard data), pa bi i u četvrtom tromesečju ove godine zona evra mogla da ostvari slab pozitivan rast. Komponenta indeksa za nabavne i potrošačke cene u proizvodnom sektoru ukazuje na to da inflatorni pritisci popuštaju, kao posledica slabije tražnje, nižih cena energenata i manjih problema na strani ponude.

IFO indeks poslovne klime u Nemačkoj povećan je sa 84,5 na 86,3 u novembru. Iako je komponenta procene trenutne situacije smanjena sa 94,2 na 93,1, komponenta očekivanja je značajnije povećana, sa 75,9 na 80,0. Podaci ukazuju da bi recesija mogla biti manje ozbiljna nego što su mnogi očekivali.

1.12

Kriva prinosa državnih obveznica Nemačke u % (benčmark izdanja s početka perioda)

1.13

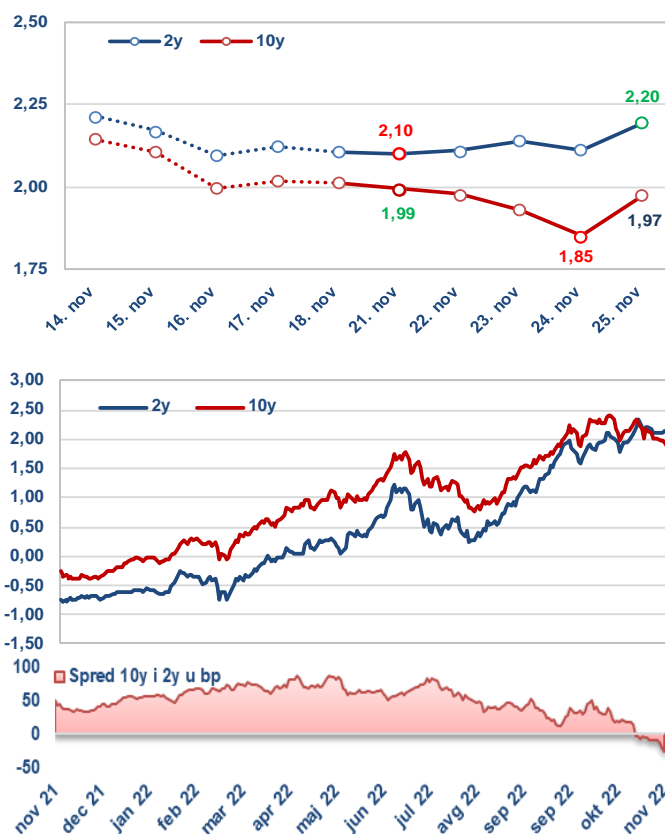
Značajni pokazatelji privredne aktivnosti zone evra

Pokazatelj	Period	Očekivani podatak	Aktuelni podatak	Prethodni podatak
Kompozitni PMI indeks, zona evra, preliminarno	Nov.	47,0	47,8	47,3
Kompozitni PMI indeks, Nemačka, preliminarno	Nov.	44,9	46,4	45,1
IFO indeks poslovne klime, Nemačka	Nov.	85,0	86,3	84,5

Izvor: Bloomberg.

1.14

Prinos generičkih dvogodišnjih i desetogodišnjih državnih obveznica Nemačke, u %

II Kretanja na tržištima izabranih zemalja u razvoju

2.1

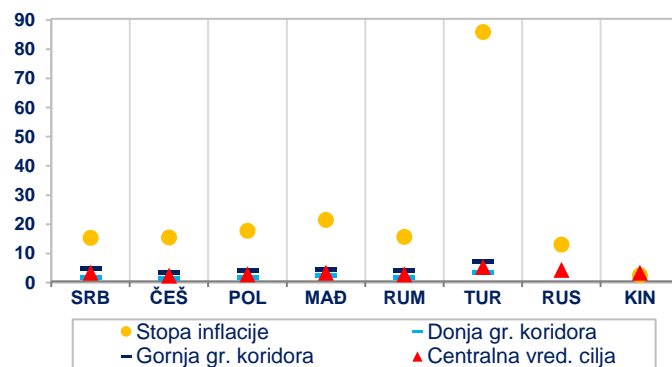
Referentne kamatne stope centralnih banaka zemalja u razvoju

	RKS (u %)	Promena (u p.p.)	Datum promene	Naredni sastanak	Očekivanje (T4, %)*
Srbija (NBS)	4,50	0,50	10. 11. 2022.	8. 12. 2022.	4,50
Češka (CNB)	7,00	1,25	22. 6. 2022.	21. 12. 2022.	7,05
Poljska (NBP)	6,75	0,25	7. 9. 2022.	7. 12. 2022.	7,15
Mađarska (MNB)	13,00	1,25	27. 9. 2022.	20. 12. 2022.	13,00
Rumunija (NBR)	6,75	0,75	8. 11. 2022.	10. 1. 2023.	-
Turska (CBRT)	9,00	-1,50	24. 11. 2022.	22. 12. 2022.	9,05
Rusija (CBR)	7,50	-0,50	16. 9. 2022.	16. 12. 2022.	7,35
Kina (PBoC)	4,35	-0,25	23. 10. 2015.	n/a	4,30

Izvor: Bloomberg / *T4 2022. godine – prosečne projekcije dostupne na osnovu poslednjih raspoloživih anketa.

2.2

Inflacija u zemljama u razvoju (u %, YoY)

Izvor: Bloomberg i sajтови centralnih banaka (poslednji podatak).

Dešavanja na lokalnim tržištima

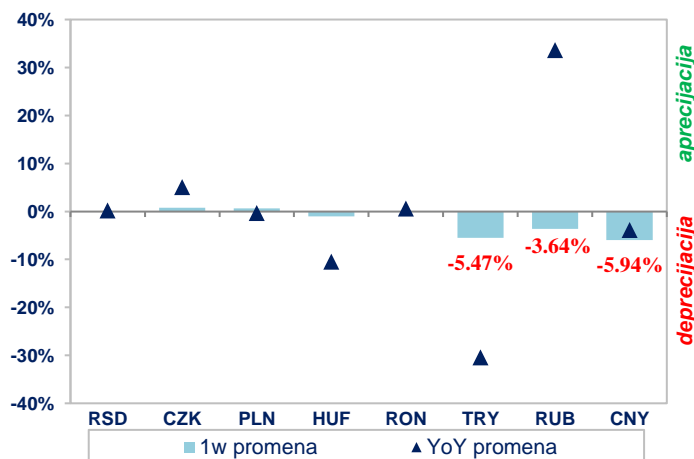
Centralna banka Mađarske je 22. novembra zadržala referentnu stopu na nepromenjenom nivou od 13,0%, što je drugi uzastopni sastanak na kom je stopa zadržana na istom nivou. Tržišni učesnici su očekivali ovakvu odluku. Takođe, stope na depozitne i kreditne olakšice zadržane su na nivou od 12% i 25%, respektivno. Efektivnu stopu trenutno predstavlja stopa na jednodnevne tendere, koja iznosi 18%. Ministarstvo za ekonomski razvoj Mađarske je prethodnog dana objavilo odluku da se komercijalnim bankama uvede maksimalni nivo kamatne stope koju mogu da plaćaju na depozite određenih velikih institucionalnih i privatnih investitora, koji premašuju nivo od 20 mln forinti (oko 50.000 evra), a koji bi bio jednak kamatnoj stopi na tromesečne HoV Mađarske.

Centralna banka Turske je 24. novembra na sastanku Monetarnog odbora smanjila referentnu stopu (*1W Repo Rate*) za 150 b.p., na nivo od 9,0%, što su tržišni učesnici i očekivali. Ovo je četvrto uzastopno smanjenje referentne stope od avgusta ove godine i njeno drugo smanjenje u ovom obimu. Ukupno smanjenje referentne stope u ovom periodu, zaključno s poslednjim sastankom, iznosi 500 b.p. Odluka je doneta uprkos povišenom nivou stope inflacije, koja je u oktobru iznosila 85,5% YoY i značajnom slabljenju domaće valute, koja je od početka godine oslabila prema dolaru za oko 29%. Predstavnici Banke su nakon sastanka istakli da je trenutni nivo referentne stope adekvatan, pri čemu su dodali da je ovom odlukom završen ciklus smanjenja referentne kamatne stope. Najavljene su nove mere monetarne politike koje će biti objavljene u decembru.

U Kini su stope 1Y i 5Y LPR (*loan prime rate*) 21. novembra zadržane na nepromenjenom nivou od 3,65% i 4,3%, respektivno. Odluka je u skladu sa očekivanjima tržišnih učesnika i usledila je nakon što je centralna banka Kine prethodno zadržala stopu 1Y MLF (*medium-term lending facility*) na nivou od 2,75%, treći mesec zaredom. Banka je 25. novembra smanjila stopu obavezne rezerve za većinu banaka za 25 b.p., čime je prosečna ponderisana stopa obavezne rezerve za ceo bankarski sistem smanjena na 7,8%. Nova stopa obavezne rezerve stupa na snagu 5. decembra ove godine, pri čemu ovo predstavlja njeno drugo smanjenje od početka godine (stopa prvi put smanjena u aprilu ove godine, takođe za 25 b.p.).

2.3

Promena lokalnih valuta izabranih zemalja u razvoju prema evru

Izvor: Bloomberg, osim za RSD (srednji kurs NBS).

2.4

Prinosi državnih obveznica u lokalnoj valuti (približna ročnost: deset godina)

Emitent (dospeće)	Prinos (u %)	Promena u b.p.	
		1w	YoY
Srbija (2032)	7,110	-27,0	289,0
Češka (2032)	4,759	-21,1	216,6
Poljska (2032)	6,872	-14,4	347,8
Mađarska (2032)	8,111	-2,4	385,9
Rumunija (2032)	8,006	-9,5	250,4
Turska (2031)	10,650	-68,0	-945,0
Rusija (2031)	15,985*	616,5	925,5
Kina (2032)	2,829	1,0	-5,7

Izvor: Bloomberg, osim za Tursku (Reuters) i Srbiju (podaci iz sekundarnog trgovanja).

* Podatak od 25. 2. 2022. (poslednji raspoloživi podatak pre zabrane trgovanja državnim HoV Rusije).

III Kretanja na tržištima zlata i nafte

Zlato

Tokom izveštajnog perioda, cena zlata je porasla za 0,11% i kretala se u rasponu od 1.736,71 do 1.755,41 američki dolar po finoj unci zlata (vrednost na kraju dana, *Bloomberg Composite London*).

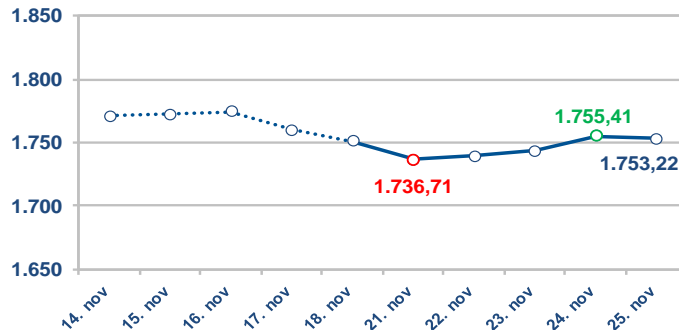
Na rast cene zlata uticali su: očekivanja da će Kina odobriti više monetarnih stimulansa, uključujući i smanjenje stope obavezne rezerve za banke, s ciljem pojačavanja podrške privredi zbog rasta slučajeva virusa korona i uvedenih blokada; objavljivanje izveštaja *FOMC*-a koji pokazuje da većina članova *FED*-a podržava umerenost u tempu povećanja kamatnih stopa, uz signaliziranje povećanja od 50 umesto 75 b.p. u decembru, kao i pad vrednosti dolara i smanjenje stopa prinosa na državne obveznice SAD.

Cena zlata porasla za 0,11% i na kraju izveštajnog perioda iznosila 1.753,22 dolara po unci

Na ograničenje daljeg rasta cene zlata tokom posmatrane nedelje uticali su: prekid štrajka radnika u čileanskom rudniku *Escondida* (najvećem nalazištu bakra na svetu), koji su prihvatili ponudu australijske kompanije *BHP Group Ltd* kako da se smanji zabrinutost za bezbednost, kao i špekulacije da će najveći svetski proizvođač bakra, čileanska rudarska kompanija *Codelco*, smanjiti isporuke crvenog metala ka Kini u 2023, zbog zabrinutosti oko proizvodnje (što je kasnije ova kompanija demantovala).

3.1

Zlato (dnevni podaci, USD po unci)

Izvor: Bloomberg.

Nafta

Tokom izveštajnog perioda, zabeležen je pad cene nafte tipa *brent* od 6,36%, koja se kretala u rasponu od 82,48 do 87,30 dolara po barelu (vrednost na kraju dana, *Bloomberg Composite London*).

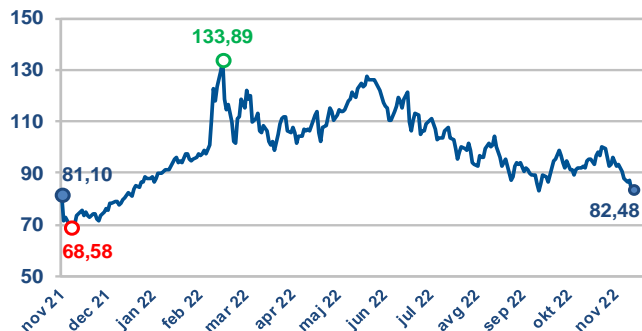
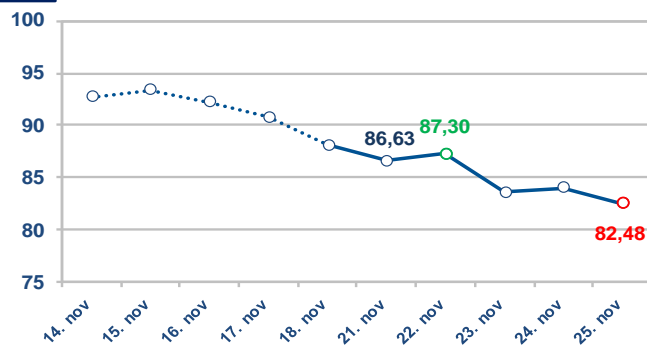
Na pad cene nafte u posmatranoj nedelji uticali su: povećanje zabrinutosti oko tražnje zbog nastavka ograničenja nakon porasta slučajeva virusa korona u Kini; vest da Indija kupuje velike količine ruske nafte pre dodatnih sankcija iz kojih će biti izuzeti tereti koji se utovare pre 5. decembra uz isporuku do 19. januara; špekulacije da će *OPEC* na sastanku 4. decembra usvojiti odluku o povećanju proizvodnje nafte za oko 500.000 barela dnevno; stav administracije SAD da se prestolonasledniku Saudijske Arabije odobri imunitet po pitanju optužbi za ubistvo novinara Kašogija; najave iz SAD da će G7 uskoro objaviti nivo ograničenja cena ruske nafte za izvoz, kao i povećanje broja operativnih naftnih i gasnih platformi u SAD, po podacima kompanije *Baker Hughes*.

Cena nafte zabeležila pad od 6,36% i na kraju posmatranog perioda iznosila 82,48 dolara po barelu

Na ograničenje daljeg pada cene nafte uticali su: izveštaj Američke agencije za informacije o energetici (*EIA*) o smanjenju nivoa zaliha nafte u SAD; vest da kineska naftna kompanija *CNOOC* razmatra izlazak s tržišta u Velikoj Britaniji, Kanadi i SAD zbog zabrinutosti da bi njena imovina u tim zemljama mogla postati predmet sankcija zbog odbijanja Kine da osudi rusku vojnu operaciju u Ukrajini.

3.2

Cena nafte tipa *brent* (USD po barelu)

Izvor: Bloomberg.